

COLLECTION OF SCIENTIFIC PAPERS

ISSUE
№13

3rd INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE

**GLOBAL TRENDS
IN THE DEVELOPMENT
OF INFORMATION
TECHNOLOGY
AND SCIENCE**

**APRIL 2-4, 2025
STOCKHOLM, SWEDEN**

INTERNATIONAL SCIENTIFIC UNITY

3rd International Scientific and Practical Conference
**«Global Trends in the Development of
Information Technology and Science»**

Collection of Scientific Papers

April 2-4, 2025
Stockholm, Sweden

UDC 01.1

Global Trends in the Development of Information Technology and Science: Collection of Scientific Papers "International Scientific Unity" with Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference. April 2-4, 2025. Stockholm, Sweden. 374 p.

ISBN 979-8-89704-992-9 (series)
DOI 10.70286/ISU-02.04.2025

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences.

The collection of scientific papers "International Scientific Unity" presents the materials of the participants of the 3rd International Scientific and Practical Conference "Global Trends in the Development of Information Technology and Science" (April 2-4, 2025).

The materials of the collection are presented in the author's edition and printed in the original language. The authors of the published materials bear full responsibility for the authenticity of the given facts, proper names, geographical names, quotations, economic and statistical data, industry terminology, and other information.

The materials of the conference are publicly available under the terms of the CC BY-NC 4.0 International license.

ISBN 979-8-89704-992-9 (series)

CONTENT

SECTION: ACCOUNTING AND TAXATION

Покинйчереда В.В., Залевська В.В. РЕГУЛЮВАННЯ ОБІГУ КРИПТОВАЛЮТ: МІЖНАРОДНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД.....	15
--	----

Яценко Н.М., Попадюк О.О., Щукіна А.Г. ВАЛЮТНИЙ КОНТРОЛЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА АДАПТАЦІЯ.....	18
--	----

SECTION: AGRICULTURAL SCIENCES

Hrytsulyak H., Hoysan T., Myndyuk V. ACTUAL PROBLEMS OF DEVELOPMENT OF RECREATIONAL ACTIVITIES IN THE CONDITIONS OF WAR AND POST-WAR PERIOD.....	23
--	----

SECTION: ART HISTORY AND LITERATURE

Бачковська А. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ НАВЧАННЯ ХУДОЖНИКІВ.....	26
---	----

Коленко А. ТВОРЧІ ЕКСПЕРИМЕНТИ ТА СЦЕНІЧНІ ПРОВОКАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТЕАТРУ ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ.....	28
---	----

Свистельник А.Г. СВІТСЬКА ЕСТЕТИКА ІСТОРИКО-ПОБУТОВОГО ХОРЕОГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА У ВЕКТОРІ СУЧАСНОГО СЦЕНІЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	32
--	----

SECTION: AUTOMATION AND ROBOTICS

Lisovets S. NON-CONTACT ACOUSTIC QUALITY CONTROL OF VIBRATION-ABSORBING MATERIALS.....	34
---	----

2. Наталія Івчик. Штучний інтелект проти знаменитих художників: чи замінить штучний інтелект великих майстрів? URL: <https://nataliaivchik.com/shtuchnyj-intelekt-proty-znamenityh-hudozhnykiv-chy-zaminyt-shtuchnyj-intelekt-velykyh-majstriv/>
3. Штучний інтелект у мистецтві. SFII. URL: <https://sfii.gov.ua/shtuchnij-intelekt-v-mistectvi/>
4. Використання ШІ у художньому навчанні. ArtDom. URL: <https://artdom.com.ua/ua/blog/shtuchniy-ntelekt-dlya-khudozhnikov-top-20-ai-servsv-na-kozhniy-den/>

ТВОРЧІ ЕКСПЕРИМЕНТИ ТА СЦЕНІЧНІ ПРОВОКАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТЕАТРУ ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

Анфіса Коленко

к. пед. н., доцент

Кафедра музично-сценічного мистецтва

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

Київ, Україна

Початок ХХ століття став періодом активних пошуків нових театральних форм, що призвело до значної трансформації сценічного мистецтва. У цей час режисура набуває статусу ключового елемента театального процесу, а режисери-новатори застосовують нові засоби виразності, запроваджують експериментальні методи та використовують сценічні провокації як засіб впливу на глядача. Аналізуючи режисерські концепції Жана Кокто, Антонена Арто, Бертольта Брехта, Всеволода Мейєрхольда, Макса Рейнхардта, Костянтина Станіславського, Луї Жуве, Філіппо Томазо Марінетті, Гордона Крега, Луїджі Піранделло та Леся Курбаса, - ми окреслюємо їх внесок у розвиток театру та визначаємо роль сценічних експериментів у зміні новітніх засобів сценічної комунікації з глядачем першої половини ХХ століття.

Таблиця 1. Ключові режисери-реформатори початку ХХ століття та їх творчі стратегії

Режисери та роки творчості	Концепція	Особливості акторської гри	Сценографія	Вплив на розвиток театру
1	2	3	4	5
Жан Кокто (поетичний театр) 1908—1963	Міф, поезія, синтез мистецтв, еклектика	Символічна, пластична	Поетичні образи, ілюзії	Символічний театр, кіно
Антонен Арто 1920—1948 (театр жорстокості)	Фізичний, ритуальний вплив	Інтенсивна, тілесна	Хаотична, символічна	Експериментальний і перформативний театр

Продовження таблиці 1.

Режисери та роки творчості	Концепція	Особливості акторської гри	Сценографія	Вплив на розвиток театру
1	2	3	4	5
Бертольт Брехт 1918-1956 (епічний театр)	Критичне осмислення суспільства	Відсторонена, демонстративна	Мінімалістична, функціональна	Політичний театр, соціальна драма
Всеволод Мейєрхольд 1898-1938 (біомеханіка)	Ритмічна тілесна експресія, експресіонізм	Формальна, механістична	Геометричні конструкції	Фізичний театр, пластика
Макс Рейнхардт (видовищний театр) 1890–1943	Велике театральне шоу	Емоційно масштабна	Великий простір, багатошарова сценографія	Спектаклі-монументальні видовища
Костянтин Станіславський 1877-1938 (психологічний реалізм)	Глибоке емоційне переживання ролі	Реалістична, внутрішньо пережита	Реалістичні, побутові декорації	Натуралістична акторська гра
Луї Жуве 1913–1951 (реалістичний театр)	Відточена технічна акторська майстерність	Контрольована, технічно витончена	Академічно вивірена естетика	Театральна класика в новому прочитанні
Філіппо Томазо Марінетті 1890-ті - 1944 (футуризм)	Динамізм, швидкість, культ машин і війни	Експресивна, різка, механістична	Абстрактні, геометричні форми, індустриальна естетика	Засновник футуризму, вплинув на авангардний театр і кіно
Гордон Крег 1898–1940х (з елементами експресіонізму)	Символізм, надмаріонетка	Мінімалізм, узагальненість	Рухомі декорації, світлотінь	Режисерська автономія, візуальна виразність
Луїджі Піранделло 1890-х -1936 («Театр ілюзії»)	«Театр у театрі», Гра з театальною умовністю.	Відсторонена гра, рефлексія персонажа щодо своєї ролі.	Мінімалізм, умовність, метафора.	Фундатор модерністського підходу, що вплинув на режисерів XX ст.
Лесь Курбас 1916–1933 (Авангардний)	Авангардизм, експресіонізм, біомеханіка та українська традиція.	Фізичний тренінг, ритмічність, синтетичний актор (жест, слово, рух, музика).	Динамічні, геометричні конструкції, експерименти зі світлом, абстрактні декорації.	Заклав основи сценічного авангарду та інтелектуального театру в Україні.

Джерело: побудовано автором на основі [1,2,3,4,5,7,8]

Театр початку XX століття характеризується активним пошуком нових форм, що відображали загальні тенденції модернізму та авангарду. Режисери цього періоду переосмислювали традиційні театральні методи, запроваджуючи

нові підходи до роботи з акторами, сценографією та драматургією. Їхні творчі експерименти та сценічні провокації стали основою для подальших змін у світовому театрі.

Жан Кокто не мав чіткої концепції театру, його творчість відзначалася еклектичністю, проте він тяжів до поезії та прагнув синтезу різних мистецтв, поєднуючи міф, символізм і кінематографічні прийоми. Антонен Арто, автор концепції «театру жорстокості», прагнув звільнити театр від традиційного драматичного тексту, надаючи перевагу тілесній експресії та впливу на підсвідомість глядача. Бертольт Брехт розробив епічний театр, заснований на ефекті «відчуження» («очуження»), який спонукав глядачів до критичного осмислення подій, руйнував четверту стіну, використовував проєкції, пісенні вставки та інші прийоми, що заважали емоційному зануренню й натомість активували раціональне сприйняття, змушуючи глядача аналізувати, а не співпереживати героям. Всеволод Мейєрхольд застосовував біомеханіку як метод організації акторської гри, що робило вистави більш ритмічними та експресивними. Макс Рейнхардт експериментував із видовищними постановками, використовуючи новаторські підходи до сценографії та простору. Костянтин Станіславський, розвиваючи систему психологічного реалізму, створював умови для глибокого проживання ролі акторами, що згодом вплинуло на світову театральну практику. Луї Жуве орієнтувався на реалістичний театр, однак активно експериментував із виразністю мови та руху. Філіппо Томазо Марінетті, засновник футуристичного театру, заперечував традиційний діалог і пропонував динамічні, хаотичні вистави. Він провокував глядачів, руйнуючи традиційну театральну естетику через динамічні, фрагментарні вистави, що поєднували шумові ефекти, агресивну взаємодію з публікою та анархічний зміст. Гордон Крег розробив ідею «надмаріонетки» та використовував абстрактні декорації для створення метафоричного сценічного простору. Він розглядав театр як мистецтво візуальної виразності, приділяючи особливу увагу світловій сценографії та використанню мобільних декорацій, що дозволяло створювати змінні просторові композиції. Луїджі Піранделло експериментував із межами театральної реальності, фундатором «театру ілюзії». Лесь Курбас у своїй режисерській практиці поєднував елементи авангардизму, експресіонізму та біомеханіки, активно застосовуючи кінематографічні прийоми для формування динамічного сценічного образу та створення багатопланових вистав у «Березолі».

Режисерські експерименти першої половини XX століття мали різні форми. Антонен Арто намагався викликати в глядача шоківі реакції, використовуючи радикальні засоби впливу. Він втілював свої провокації через фізично й емоційно напружені вистави, використовуючи гучні звуки, різкі світлові ефекти та інтенсивну тілесну експресію для впливу на підсвідомість глядача. Брехт руйнував четверту стіну, змушуючи публіку рефлексувати над побаченим. Мейєрхольд застосовував гротеск та умовність, створюючи динамічний сценічний простір. Курбас запроваджував нестандартні акторські прийоми, використовуючи монтажну побудову вистав. Він був одним із найрадикальніших експериментаторів українського театру. Його вистави містили провокаційні

елементи як у формі, так і в змісті. Подібно до Брехта, Курбас прагнув, аби глядач не просто емоційно співпереживав, а й критично осмислював події. У його виставах актори могли звертатися напряду до публіки, виходити за межі сцени. Курбас був експериментатором, який не просто запроваджував нові техніки, а перетворював український театр на інтелектуальну платформу для дискусії, що випереджали свій час.

Інновації в сценографії стали одним із ключових напрямів режисерських експериментів. Крег і Рейнхардт розширювали межі театрального простору, залучаючи нетрадиційні майданчики. Курбас і Мейєрхольд активно працювали з геометричними структурами та багатоплощинними декораціями. Піранделло в своїх постановках зміщував акценти, створюючи ілюзію взаємопроникнення сценічного і реального світів.

Експерименти режисерів-новаторів першої половини ХХ століття вплинули на становлення сучасного театру. Ідеї Брехта лягли в основу політичного театру, методи Станіславського стали базою акторської підготовки у світовому кінематографі, а концепції Арто дали поштовх до розвитку перформативних практик.

Режисерські експерименти та сценічні провокації початку ХХ століття стали каталізатором трансформації театрального мистецтва. Завдяки пошукам нових форм та методів виразності було сформовано багатшаровий театральний дискурс, що продовжує розвиватися й сьогодні.

Список використаних джерел

1. Бенем М. *The Cambridge Guide to Theatre* / М. Бенем (ред.). — Кембридж: Cambridge University Press, 1995. — 1233 с. — ISBN 978-0-521-43437-9.
2. Браун Е. *The Director and the Stage: From Naturalism to Grotowski* / Е. Браун. — Лондон: Methuen, 1982. — 218 с.
3. Веселовська Г. І. *Український театральний авангард: монографія* / Г. І. Веселовська; Нац. акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистецтва. — Київ: Фенікс, 2010. — 365 с., [8] арк. іл.: іл.
4. Кеннеді Д. *The Oxford Companion to Theatre and Performance* / ред. Д. Кеннеді. — Оксфорд: Oxford University Press, 2010. — 704 с.
5. Клековкін О. Ю. *Режисерська система: Горизонтальний аналіз: монографія* / О. Ю. Клековкін; Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України. — Ніжин: ПП Лисенко М. М., 2023. — 368 с. — ISBN 978-617-640-662-4. — DOI: 10.31500/978-617-640-662-4.
6. Коленко А. В. *Формування виконавської майстерності майбутніх бакалаврів з акторського мистецтва драматичного театру і кіно у фаховій підготовці: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04* / А. В. Коленко; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. — Київ, 2019. — 305 с.
7. Паві П. *Словник театру* / П. Паві; пер. з фр. М. Якубяк; наук. ред. Р. Пилипчук. — Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2006. — 640 с.
8. Шевцова М., Іннес К. *Directors/Directing: Conversations on Theatre* / М. Шевцова, К. Іннес. — Кембридж: Cambridge University Press, 2009. — 288 с.